

«Сейфуллин оқулары – 18: « Жастар және ғылым – болашаққа көзқарас» халықаралық ғылыми -практикалық конференция материалдары = Материалы международной научно-практической конференции «Сейфуллинские чтения – 18: « Молодежь и наука – взгляд в будущее» - 2022.- Т.І, Ч.ІІІ. - Б. 80-82

«BALQYMYZ» ҰЛТТЫҚ СУСЫНЫН ӘЗІРЛЕУ ЖӘНЕ ВЕТЕРИНАРИЯЛЫҚ-САНИТАРИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ

Ергали А.Б., 1 курс магистранті

С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті, Нұр-Сұлтан қ.

Қазіргі уақытта тамақ өнеркәсібінің өзекті бағыттарының бірі - ашытылған сүт өнімдерінің асортиментін кеңейту, өндіріс технологиясын жетілдіру, құрамында дәрумендер мен минералдармен байытылған әртүрлі толтырғыштар бар жаңа түрлерін дамыту. Қазақстан нарығы негізінен айран, қымыз, шұбат, айран, йогурт, "Таң" және "Тандем" қышқыл сүт сусындары сияқты ұлттық қышқыл сүт сусындарымен ұсынылған. Бірақ көбінесе ашыған сүт сусындарының барлық көлемі Ресейден Қазақстанға экспортталады [1,2].

Тан мен айран - он бес ғасырлық тарихы бар ежелгі сүт сусындарының бірі. Қазіргі Карачай-Черкессия және Кабардино-Балкария республикалары олардың Отаны болып саналады. Бұл сусындарды көшпенділер ұзақ уақыт бойы күш-жігерді сақтау үшін жасаған.

Айран тұз бен су қосылған ешкі немесе сиыр сүтінен жасалған сүт қышқылды сусын. Сусынды дайындаудың ерекшелігі - қатықты (ашытылған сүт өнімі) суық қайнатылған, минералды сумен араластыру. Айран, аралас ашытудың басқа қышқыл сүт сусындары сияқты, пайдалы қасиеттердің үлкен тізіміне ие [3].

Таң - бұл тұз бен хош иісті шөптер қосылған сумен сұйылтылған мацони негізінде дайындалған ашытылған сүт сусыны. Тан-табиғи өнім. Түйе сүтінен немесе буйвол сүтінен сусын дайындалады және оған сүт бактерияларының бірнеше дақылдары бар арнайы ашытқы қосылады.

Соңғы жылдары жастар мен жасөспірімдер энергетикалық, Cola-Cola Fanta, Pepsi зиянды сусындарды физикалық және психикалық белсенділікті арттыру үшін қолданады. Энергетикалық сусындарды тұтыну арқылы шешілетін негізгі міндет — адамды ішкі энергияның қосымша импульсімен қамтамасыз ету. Қазіргі заманғы энергетикалық сусындар адамды 3-4 сағат ішінде жақсы күйде ұстай алатын қуатты және ұзаққа созылған құрал болып табылады. Сусынның құрамында кофеин көп болғандықтан, қандағы серотонин деңгейі төмендейді, бұл көңіл-күйдің жиі өзгеруіне әкеледі, сонымен қатар энергетикалық сусындардағы қанттың көп мөлшері қант диабеті мен дегидратацияға әкеледі [4].

Қазіргі таңда тамақтану рационнда экологиялық таза өнімдерді қолдану өте маңызды. Қымыз бен бал – Қазақстан Республикасының ұлттық брендтері. Сондықтан осы танымал брендтерден бір сусын әзірлеу өзекті болып табылады. Қымыз - көптеген аурулардың ең үздік профилактикасы. Қымыздың тағамдық және емдік қасиеттері бие сүтінің физикалық-химиялық қасиеттерімен, сүт спирттік ашыту өнімдерімен және көмір қышқылымен, микрофлораның антибиотикалық қасиеттерімен шартталған [5].

Табиғи ара балы - керемет дәмі мен қоректік қасиеттері бар ерекше өнім. Бал өзінің бірегейлігіне байланысты көптеген емдік қасиеттерге ие. Бұл жоғары калориялы өнім адамға қажет барлық микроэлементтер мен дәрумендерден тұратын көмірсулардың құнды көзі болып табылады. Бал - бұл қарапайым қанттардың (глюкоза, фруктоза), токсиндердің аз мөлшері (тозан) және судың жиынтығы. Сүт өнімдерін өндіруде табиғи толтырғыш ретінде балды қолдануға болады. Бал көптеген ішкі ағзалардың жұмысын қалыпқа келтіреді, қан құрамын жақсартады, иммунитетті арттырады, қуатты энергия көзі болып табылады. Балды өнімге толтырғыш ретінде пайдалану дәмді жақсартады және өнімді қосымша пайдалы қасиеттермен байытады [6].

"BALQYMYZ" - экологиялық таза және тағамдық құндылығы жоғары отандық бренд өнімдері негізіндегі алғашқы сусын. Әзірленген "BALQYMYZ" технологиясы бие сүті мен балдың бірегей қасиеттерінің арқасында жоғары биологиялық құндылығы бар өнімді алуға, қышқыл сүт өнімдерінің ассортиментін кеңейтуге мүмкіндік береді, сондай-ақ мал шаруашылығын экономикалық дамыту үшін қосымша мүмкіндіктер береді.

Соңғы жылдары әлемде және сонымен қатар Қазақстанда COVID-19 инфекциясы таралуда. Бұл ауру өкпе қабынуымен, еңтігумен және т.б. белгілермен сипатталады. Осыған орай біздің әзірлеген "BALQYMYZ" сусынының артықшылығы иммунитетті көтеріп, күш-қуат беріп, адамдардың аурушандығын төмендетеді. Адамның рационна балқымызды қосу денсаулыққа пайдалы әсер етеді, сонымен қатар сусынды зиянды энергетиктердің, Cola-Cola Fanta, Pepsi және т. б. орнына сапалы сусын ішуге мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі

1 Бигараева А., к. х. н., доцент Тасыбаева Ш. Б., Орынбасарова Б., Абдугаппарова М., Сыздыкова Д., Бекетова А. “Ассортимент кисломолочных напитков в Казахстане”, Шымкент, 2018. С 69.

2 Gabriel DănuțMocanu, Gabriela Rotaru Studies on the production of probiotic dairy products based on milk and medicinal plant extracts//Journal of Agroalimentary Processes and Technologies 2009, 15(2),234-238

3 В. В. Ордин Уральский государственный экономический университет (Екатеринбург) “Функциональные свойства национальных молочных напитков”, с 223.

4 С. В. Штерман, Г. И. Андреев “Энергетические напитки сегодня: за и против”, Москва, с 14.

5 Е.Н. Назарова, И.А. Калашников “Кумыс и его лечебные свойства”, Улан-Удэ. 2015, с 46-47.

6 В. И. Канарейкин, С.Г. Канарейкина “Разработка кумысного продукта с медом”, стр 188-185.